

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-45

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 15-36/533-168

Karar Tarihi : 09.09.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK

Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Yavuz KÜÇÜKTAŞÇI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Bayram KAMAN

Temsilcisi: Av. Elvan KAMAN ELVEREN

Nadir Nadi Cad. No:19 K:2/212 Tibaş İşhanı Konak/İzmir

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Güldaniye DENİZ (Aygaz Urla Bayisi)

Yeni Mah. Çay Sok. No:2/H Urla/İzmir

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Şikayetçi Bayram KAMAN'ın işletmecisi olduğu Yosun Restorant'ta kullanılmak üzere Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii'nden LPG alımına yönelik yapılan sözleşmenin rekabet etmeme yükümlülüğü içermesi ve süresinin uzunluğu sebebiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;

- Şikayetçi Bayram Kaman'ın işletmecisi olduğu Yosun Restorant'ta kullanılmak üzere Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii'nden LPG alımına yönelik 02.11.2012 tarihinde yedi yıllık "LPG Satışı, Sanayi Tüpü ile Tesisatı Emanet Sözleşmesi" imzalandığı,
- Söz konusu sözleşmenin 8. maddesine göre alıcının LPG ürünlerini, yedi yıl gibi çok uzun bir süre boyunca sözleşme imzaladıkları aynı firmadan satın almak zorunda bırakıldıklarını,
- Şikayete konu sözleşmenin rekabet etmeyi zorlaştırıcı uzun süreli ve ağır hükümler içermesi sebebiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u (4054 sayılı Kanun) ihlal ettiği

iddia edilerek, gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.05.2015 tarihinde giren başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 10.07.2015 tarih ve 2015-1-45/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 28.07.2015 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 02.09.2015 tarih ve 2015-1-45/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Taraflar arasında imzalanan başvuruya konu sözleşmenin imza tarihinden itibaren beş yıllık süre ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,
- Bu çerçevede dosya konusu şikayetin reddi gerektiği ve 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Öneraştırma Yürütülen Teşebbüs ve Bulgular

- (6) Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii, İzmir'in Urla ilçesinde Aygaz Bayii olarak faaliyet göstermekte olup, 02.11.2012 tarihinde yapılan LPG Satışı ve Sanayi Tüpü ile Tesisatı Emanet Sözleşmesi ile Yosun Restorant ile yedi yılına LPG satışı konusunda anlaşmıştır.
- (7) Yürütülmekte olan öneraştırma çerçevesinde, konuyu inceleyen raportörlerce bilgi istenen Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii'nden cevaben gönderilen yazıda özetle;
- Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii ile Bayram KAMAN arasında 02.11.2012 tarihinde LPG Satışı ve Sanayi Tüpü ile Tesisatı Emanet Sözleşmesi imzalandığı, anılan sözleşmenin 1. maddesinde *"Müşteri bu anlaşma süresince ihtiyacı olan tüm LPG'yi Aygaz Bayisinden almayı ve yine bu anlaşma süresince bir başka LPG firması ya da bayisinden almamayı kabul ve taahhüt etmiştir."* hükmü yer almasına rağmen Bayram KAMAN'ın bu sözleşmeyi hiçe sayarak 2014 yılı Nisan ayından itibaren LPG alımını durdurduğu,
 - Aynı sözleşmenin 8. maddesine göre *"İş bu anlaşma imza tarihinden itibaren 7 yıl süre ile akdedilmiş olup müşteri sözleşmenin bitiminden bir ay önce yazılı bir şekilde ihbarda bulunmadığı takdirde sözleşme 1 yıl süreyle kendiliğinden uzamış sayılacaktır."* hükmüne rağmen şikayetçinin, bu sözleşmeyi hiçe sayarak sözleşmenin akdedildiği tarihten itibaren 17 ay boyunca LPG alımı yaptıktan sonra Aygaz kolektörünü sökerek zarar verdiği ve bu durumu Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii'ne bildirmediği,
 - Bunun üzerine Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii tarafından Urla Sulh Hukuk Mahkemesi 2014/47 Değişik iş no.lu tespit dosyası ile Yosun Restorant adresinde inceleme yaptırıldığı ve yapılan tespit ile Aygaz kolektörünün söküldüğü, Milangaz tarafından yeni bir sanayi tesisatı kurulduğunun tespit edildiği, yapılan tespite istinaden Yosun Restorant'a yönelik İzmir 1. Asliye Ticaret Mahkemesi 2014/1467 Esas sayılı dava ikame edilerek sözleşmeden kaynaklanan edimlerin yerine getirilmesinin talep edildiği ve işbu davanın Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii lehinde sonuçlandığı,
 - Her ne kadar sözleşme yedi yıl süre ile akdedilse de şikayetçinin bu sözleşmenin tüm şartları ile birlikte batıl olduğunu düşünerek hareket etmesinin Medeni Kanun'un 2. maddesine göre dürüstlük kuralına aykırılık teşkil ettiği,
 - Alıcıya en fazla beş yıllık süre için rekabet etmeme yükümlülüğü getirebileceğine ilişkin düzenlemenin bir istinası bulunduğu ve *bu durumda, alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin tümüyle sağlayıcıya ait olduğu, sağlayıcının kendisine ait bir tesiste kendi izni olmadan rakip malların satılmasına izin vermemesinin mantıklı bir sınırlama olduğu görüşünden hareketle, alıcıya getirilecek rekabet etmeme yükümlülüğünün herhangi bir şekilde süre sınırlamasına tabi tutulmadığı,*
 - Sonuç olarak yukarıda yer alan açıklamalar dikkate alındığında şikayete konu olayın 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil etmediği,
- ifade edilmiş ve yine Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii temsilcisinin Kurum kayıtlarına intikal eden ek bilgi yazısında ise özetle;
- İzmir'in Urla ilçesinde Aygaz, BP Gaz, İpragaz, Milangaz, Total Gaz, Mutfak Gaz, Ergaz, Likitgaz, Mogaz ve Bizimgaz tüpgaz bayilerinin yer aldığı,
 - Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii olarak faaliyetini sürdürdüğü Urla'daki tüpgaz pazarında yaklaşık **%(.....)** oranında paya sahip olduğu,
- belirtilmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (8) Yapılan şikâyette esas itibarıyla, Bayram KAMAN'ın işletmecisi olduğu Yosun Restorant ile Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii arasında akdedilen sözleşmenin, 4054 sayılı Kanun'a aykırı hükümler içerdiği ileri sürülmektedir. Bu çerçevede şikâyet konusuyla ilgili olarak, anılan sözleşme hükümlerinin 4054 sayılı Kanun ile 2002/2 sayılı Tebliğ karşısındaki durumunun değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (9) Dosyada yer alan bilgi ve belgelerden, taraflar arasında şikâyete konu olan sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen nitelikte bir dikey anlaşma olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanıp yararlanamayacağının belirlenebilmesi noktasında incelenen sözleşme hükümlerine ilişkin değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.
- (10) Şikâyet konusu sözleşmenin "Konu" başlıklı 1. maddesi, "*Müşteri, bu anlaşma süresince ihtiyacı olan tüm LPG'yi Aygaz Bayisinden almayı ve yine bu anlaşma süresince bir başka LPG firması ya da bayisinden almamayı kabul ve taahhüt etmiştir.*" şeklindedir.
- (11) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 3. maddesine göre rekabet etmeme yükümlülüğü, "*Alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük*" olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede, şikâyet konusu sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ anlamında rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği görülmektedir.
- (12) Yine aynı sözleşmenin "Süre ve Fesih" başlıklı 8. maddesi, "*İşbu anlaşma imza tarihinden itibaren 7 yıl süre ile akdedilmiş olup müşteri sözleşmenin bitiminden bir ay önce yazılı bir şekilde ihbarda bulunmadığı takdirde sözleşme 1 yıl süreyle kendiliğinden uzamış sayılacaktır.*" şeklindedir.
- (13) 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" başlığını taşıyan 5. maddesinde, alıcıya belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmesi durumunda söz konusu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanılamayacağı, rekabet etmeme yükümlülüğünün yukarıda belirtilen beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebileceğinin kararlaştırılması halinde ise rekabet etmeme yükümlülüğünün belirsiz süreli sayılacağı düzenlenmektedir. Sözleşmenin 8. maddesi hükmünden anlaşılacağı üzere, şikâyet konusu sözleşmenin süresinin yedi yıl olduğuna ve bu sürenin sonunda zımnen yenileceğine ilişkin hüküm ihtiva ettiği görülmektedir.
- (14) Kurulumuzun, süresi beş yılı aşan rekabet yasağı hükümleri içeren veya rekabet yasağının süresini belirsiz kılan hükümleri barındıran anlaşmaları değerlendirdiği çeşitli kararları¹ ile benimsenen ve Kurulumuz tarafından birçok kararda yeknesak bir biçimde uygulanan "azami hadde indirme" ilkesine göre, 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen limitlerin üzerinde bir süre için alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğünün getirilmesine rağmen henüz 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen limit doldurulmamış ise, rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen azami hadde indirilmiş olarak değerlendirilebilmektedir. Böyle bir durumda alıcı, kalan süre kadar, başka bir ifadeyle 2002/2 sayılı Tebliğ'deki üst sınır dolana kadar, rekabet etmeme yükümlülüğü altında kalmaktadır².
- (15) Bu çerçevede, şikâyet konusu sözleşmenin 02.11.2012 tarihinde imzalandığı ve uygulanma süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen üst limiti aşmadığı görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu sözleşmenin, imza tarihinden itibaren beş yıllık azami süre dolana kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

¹ Kurulumuzun 25.03.2004 tarihli, 04-22/231-48 sayılı; 08.07.2004 tarihli, 04-46/587-142 sayılı ve 20.07.2006 tarihli, 06-53/709-201 sayılı kararları.

² Nitekim bu husus, Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 37. paragrafında da belirtilmektedir.

15-36/533-168

J. SONUÇ

(16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Şikayetçi Bayram KAMAN ile Güldaniye DENİZ Aygaz Urla Bayii arasında LPG alımına yönelik 02.11.2012 tarihinde imzalanan LPG Satışı, Sanayi Tüpü ile Tesisatı Emanet Sözleşmesi'nin imza tarihinden itibaren 5 yıllık süre ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
2. 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.